

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců JUDr. Karla Šimky a Mgr. Evy Šonkové v právní věci žalobce: **A. I.**, zastoupen Mgr. Ing. Jakubem Backou, advokátem se sídlem Sevastopolská 378/16, Praha 10, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra ČR**, se sídlem Nad Štolou 3, poštovní schránka 21/OAM, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 9. 2016, č. j. OAM-114/LE-LE05-LE23-2016, e. č. L010329, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 13. 12. 2016, č. j. 75 Az 41/2016 - 41,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Ustanovenému zástupci žalobce, Mgr. Jakubovi Backovi, advokátovi, **se přiznává** odměna za zastupování žalobce v řízení o kasační stížnosti ve výši 8228 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

O d ů v o d n ě n í :

Kasační stížností brojí žalobce (dále jen „stěžovatel“) proti shora označenému rozsudku (dále jen „napadený rozsudek“) Krajského soudu v Ústí nad Labem (dále jen „krajský soud“). Napadeným rozsudkem byla zamítnuta stěžovatelova žaloba proti shora označenému rozhodnutí žalovaného (dále jen „rozhodnutí žalovaného“). Žalovaný ve svém rozhodnutí vyřkl, že se stěžovateli mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, v rozhodném znění (dále jen „zákon o azylu“), neuděluje.

Krajský soud v napadeném rozsudku zejména uvedl, že se žalovaný na str. 6 a 7 svého rozhodnutí dostatečně zabýval otázkou splnění podmínek pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu. Žalovaný přitom zahrnul do své úvahy vyjádření žalobce během azylového řízení, že se obává povolání k výkonu vojenské služby a nasazení do války na Ukrajině, kde však dosud nepřevzal povolávací rozkaz. Krajský soud zdůraznil, že v rámci azylového řízení břemeno tvrzení leží na bedrech žadatele (stěžovatele) a správní orgán není povolán k tomu, aby za žadatele vyhledával azylově relevantní důvody pro podání žádosti o mezinárodní ochranu. Jelikož stěžovatel během azylového řízení neuváděl skutečnosti později tvrzené v žalobě (tedy že se obává podmínek výkonu trestu odnětí svobody), žalovaný se s nimi nemohl v napadeném

rozhodnutí vypořádat. Z tohoto důvodu absence reakce žalovaného na tyto skutečnosti nezakládá nepřezkoumatelnost rozhodnutí žalovaného.

S odkazem na výklad institutu přijatelnosti kasační stížnosti dle § 104a odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), podaný v usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 – 39, argumentuje stěžovatel pro kladný závěr stran posouzení přijatelnosti jeho stížnosti. Důvod pro takový závěr spatřuje v tom, že judikatura Nejvyššího správního soudu dosud plně neřeší otázku, zda je třeba v případě žadatelů o mezinárodní ochranu, kteří pocházejí z Ukrajiny a odmítají splnění branné povinnosti, posuzovat nebezpečí vážné újmy spočívající v nepřijatelných podmínkách v ukrajinských věznicích, dosahujících úrovně nelidského zacházení a mučení.

Vůči věcné správnosti napadeného rozsudku se pak stěžovatel vymezuje námitkou, že krajský soud nesprávně posoudil otázku přezkoumatelnosti rozhodnutí žalovaného. Žalovaný ze skutečnosti, že si stěžovatel dosud nepřevzal povolávací rozkaz, dovodil, že mu v případě návratu na Ukrajinu bezprostředně nehrozí (byť opodstatněný) trest odnětí svobody, pročež se již dále nezabýval tím, zda by výkon takového trestu mohl vést k porušení čl. 3 a 5 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (sdělení č. 209/1992 Sb., o Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod, ve znění protokolů č. 3, 5, 8, 9, 11, 13 a 14; dále jen „Úmluva“). Krajský soud pochybil, když rozhodnutí žalovaného neshledal v uvedeném ohledu nepřezkoumatelným, přestože je zřejmé, že v případě nuceného návratu na Ukrajinu by se stěžovatel nemohl vyhnout převzetí povolávacího rozkazu, tento by následně neuposlechl, byl by uvězněn a v konečném důsledku vystaven mučení nebo nelidskému či ponižujícímu zacházení ve smyslu § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu. Žalovaný se měl takovouto budoucí skutkovou alternativou zabývat a dospět k závěru, že z uvedeného důvodu je třeba udělit stěžovateli mezinárodní ochranu formou doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu.

Žalovaný se ke kasační stížnosti vyjádřil tak, že své rozhodnutí považuje za věcně správné, přičemž má za to, že krajský soud zamítnutím žaloby nikterak nepochybil po věcné ani po procesní stránce. V řízení o žádosti o mezinárodní ochranu se podrobně vypořádal s hrozbou uvěznění stěžovatele pro neuposlechnutí povolávacího rozkazu, když zejména konstatoval, že uložení trestu dvou až pěti let odnětí svobody je prakticky podmíněno osobním převzetím povolávacího rozkazu. Vzhledem k tomu, že stěžovatel povolávací rozkaz nepřevzal, není důvodné domnívat se, že by mu hrozil trest odnětí svobody. Dále proto bylo nadbytečné zabývat se materiálními podmínkami výkonu trestu odnětí svobody na Ukrajině; tím spíše, pokud obavy z těchto stěžovatel v azylovém řízení neartikuloval.

Kasační stížnost je přípustná.

Kasační stížnost je nepřijatelná.

Nejvyšší správní soud je toho názoru, že jeho judikatura poskytuje dostatečnou odpověď na stěžovatelem nastíněnou otázku. K obdobné právní otázce se totiž vyjádřil ve svém usnesení ze dne 15. 10. 2015, č. j. 9 Azs 211/2015 – 23. V uvedené věci stěžovatel ukrajinské státní příslušnosti, jakožto neúspěšný žadatel o mezinárodní ochranu, rovněž namítal, že se žalovaný „dostatečně nezabýval námitkou týkající se tristních podmínek v ukrajinských věznicích, které lze označit za nelidské či ponižující zacházení. Ve správním řízení stěžovatel uvedl, že mu hrozí trest odnětí svobody, vyslovil tedy obavu ze svého uvěznění. Z toho důvodu měl žalovaný obstarat informace o podmínkách v ukrajinských věznicích, což neučinil.“ Nejvyšší správní soud konstatoval, že „[s]těžejší část argumentace stěžovatele se týkala nedostatečně zjištěného skutkového stavu ve správním řízení, ani v tomto ohledu však nebyla důvodná. Nejvyšší správní soud při posouzení uvedené otázky vycházel ze závěrů své judikatury vztahující

pokračování

se ke zjišťování skutečností, které by mohly představovat závažnou újmu ve smyslu § 14a odst. 2 zákona o azylu (tedy i mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, které stěžovatel zmiňoval), dle které „[z]ávažnou újmu podle citovaného ustanovení je správní orgán povinen se zabývat, je-li žadatelem o mezinárodní ochranu namítána nebo vyjde-li v průběhu správního řízení jinak najevo. Pokud žadatel v tomto ohledu nic netvrdí a v průběhu řízení se žádná informace o možné vážné újmě neobjeví, nemusí její případnou existenci správní orgán sám vyhledávat, avšak musí v odůvodnění svého rozhodnutí uvést, že brožba vážné újmy nebyla v řízení tvrzena ani nevyšla najevo“ (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 9. 2011, č. j. 7 Azs 28/2011 – 74). Nejvyšší správní soud ve správním spise ověřil, že stěžovatel skutečně v průběhu správního řízení netvrdil nic o neutěšené situaci ukrajinských věznic, a v tomto ohledu tedy přisvědčil krajskému soudu. Ze stěžovatelovy žádosti i následného pohovoru zcela jasně vyplynulo, že primárním důvodem jeho žádosti je neochota nastoupit vojenskou službu. Pochyboval o materiálním zajištění ukrajinské armády a odůvodňoval tak svůj strach z toho, aby nebyl při bojích zabit. Možnost udělení trestu odnětí svobody v případě odmítnutí vojenské služby sice zmínil, nikdy však neuvedl ani nenařadil, že by se obával podmínek ve věznicích jako takových, respektive že by jejich stav byl natolik špatný, že by pobyt v nich bylo možné považovat za nelidské či ponižující zacházení. Stěžovatel tedy v průběhu správního řízení nezavdal důvod k tomu, aby žalovaný obstarával speciální podklady k této problematice. ... Nejvyšší správní soud tedy v postupu žalovaného neshledal pochybení. V situaci, kdy stěžovatel neutěšenost stavu ukrajinských věznic netvrdil, a v průběhu správního řízení se informace o vážné újmě neobjevila, nebyl povinen její případnou existenci sám vyhledávat.“

Rovněž v nyní projednávané věci stěžovatel v řízení před žalovaným neuvedl ničeho o svých případných obavách stran materiálních podmínek výkonu trestu odnětí svobody na Ukrajině. Z obsahu správního spisu vyplývá, že Ukrajinu opustil pouze z důvodů ekonomických, konkrétně pro nedostatek pracovních příležitostí. Poprvé až v řízení před krajským soudem namítal, že materiální podmínky výkonu trestu odnětí svobody na Ukrajině zakládají porušení článků 3 a 5 Úmluvy. K otázce, zda bylo povinností žalovaného zabývat se uvedenou problematikou i bez toho, aby byla nejdříve stěžovatelem v azylovém řízení tvrzena, lze tudíž plně odkázat na výše citované usnesení Nejvyššího správního soudu. Přitom je vhodné připomenout, že „[i] za přímé aplikace čl. 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany ve vztahu k možnosti uplatňovat nové skutečnosti platí, že lze vzňášet pouze takové, které žadatel o mezinárodní ochranu nemohl bez vlastního zavinění uvést již v řízení před správním orgánem“ (dle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 11. 2015, č. j. 10 Azs 194/2015 – 32). Není přitom zřejmé, že by zde byl jakýkoli důvod, pro který stěžovatel nemohl svou obavu z mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení jakožto azylově potenciálně relevantní skutečnost uplatnit již v řízení před žalovaným. Je třeba podotknout, že žalovaný v azylovém řízení zkoumal, zda jsou dány skutečnosti, které by mohly představovat závažnou újmu dle § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu. Vyšel přitom z množství aktuálních podkladů zpracovaných zejm. Amnesty International, Freedom House, Vysokým komisařem Organizace spojených národů pro uprchlíky, dále vycházel z informací Ministerstva zahraničních věcí, či výroční zprávy Human Rights Watch ze dne 27. 1. 2016, aniž dospěl k závěru, že jsou naplněny podmínky dle § 14a odst. 2 písm. b). Nejvyšší správní soud neshledává v postupu žalovaného či krajského soudu žádného pochybení.

Z výše uvedených důvodů má Nejvyšší správní soud za to, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, pročez je namístě odmítnout ji pro nepřijatelnost ve smyslu § 104a odst. 1 s. ř. s.

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud dle § 60 odst. 3 ve spojení s § 120 s. ř. s. Kasační stížnost byla odmítnuta, pročez žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Usnesením krajského soudu ze dne 5. 10. 2017, č. j. 75 Az 41/2016 – 11, byl stěžovateli ustanoven zástupcem Mgr. Ing. Jakub Backa, advokát. S ohledem na ustanovení § 35 odst. 8 s. ř. s. zastupuje krajským soudem ustanovený zástupce, jde-li o advokáta, účastníka řízení i v řízení o kasační stížnosti, přičemž stejně jako v řízení o žalobě platí i v řízení o kasační stížnosti náklady tohoto zastoupení stát. Ustanovenému zástupci tudíž náleží za zastupování stěžovatele v řízení o kasační stížnosti odměna a paušální náhrada hotových výdajů za dva úkony právní služby dle § 11 odst. 1 písm. c) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů, tj. za další poradu s klientem přesahující jednu hodinu a písemné podání ve věci samé (kasační stížnost vč. jejího doplnění). Výše odměny za každý jeden úkon je stanovena § 7 bodem 5 ve spojení s § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu částkou 3100 Kč. Výše paušální náhrady hotových výdajů advokáta je stanovena § 13 odst. 3 advokátního tarifu částkou 300 Kč na každý jeden úkon poskytnuté právní služby. Ustanovenému zástupci tedy náleží za zastupování stěžovatele v řízení o kasační stížnosti částka 6800 Kč, zvýšená o částku daně z přidané hodnoty ve výši 1428 Kč, celkem tedy 8228 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 22. března 2017

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu